

Boekbesprekingen

A. J. QUENÉ-BOTERENBROOD & J. MENNEMA, *Zeldzame Nederlandse plantesoorten in Zuid-Holland*. Provinciale Waterstaat Zuid-Holland, 's-Gravenhage, 1973, 110 pag., 31 verspreidingskaarten en 4 figuren, fl. 5,—.

Gemeentelijke, provinciale en landelijke overheid tonen zich de laatste jaren in toenemende mate belangstellend voor nauwkeurige gegevens over „het milieu”. Het is uitermate verheugend dat de Provinciale Waterstaat van Zuid-Holland voor een serieus wetenschappelijk onderzoek niet alleen belangstelling heeft, maar het ook in alle opzichten stimuleert. De resultaten van het onderzoek naar de verspreiding van zeldzame planten, met name in Zuid-Holland, zijn neergelegd in vijf bijlagen, waarvan de tweede de belangrijkste is. Deze bijlage omvat 31 verspreidingskaarten van Nederlandse plantesoorten en is hiermee te beschouwen als de voorloper van de nu spoedig te verwachten Atlas van de Nederlandse Flora. De verspreidingskaarten zijn samengesteld op grond van IVON-hoklijsten, herbariummateriaal en literaturopgaven en gesplitst in gegevens die dateren van vóór en van ná 1950, zodat bovendien de achteruitgang resp. vooruitgang van de betreffende soort snel kan worden afgelezen. De begeleidende tekst van elke kaart geeft aan deze een extra dimensie, niet in de laatste plaats door de verantwoording en documentatie van de niet-opgenomen gegevens, die in bijna alle tot dusverre verschenen atlassen over de verspreiding van planten in Europa ontbreken. Ik geloof stellig dat deze wijze van presentatie zeer de voorkeur verdient en dat het bezwaar van de lange duur der voorbereiding van zulke kaarten hierdoor ruimschoots wordt goedge maakt.

De achteruitgang in het aantal vindplaatsen van het overgrote deel van de opgenomen soorten is aanzienlijk en soms zelfs schrikbarend. In dit licht gezien zijn de aanbevelingen over het behoud van vindplaatsen in Zuid-Holland wel wat summier.

Het aantal van de thans gepubliceerde verspreidingskaarten is nog maar klein. Ik hoop echter, dat binnen afzienbare tijd in bovengenoemde atlas een stroom van op dezelfde kritische wijze samengestelde kaarten van de overige in Nederland inheemse plantesoorten zal verschijnen. Ik wens de auteurs succes hiermede.

Leiden

R. VAN DER MEIDEN

Meijndel, duin-water-leven. Samenstelling en redactie: Prof. Dr. K. BAKKER, Ir. H. BOSCH, RUTH VAN CREVEL, Dr. NORA CROIN MICHIELSEN, Drs. G. DROST, E. A. J. WANDERS, Prof. Dr. V. WESTHOFF, MARJOLEIN VAN WIJNGAARDEN. Eindredactie: Dr. NORA CROIN MICHIELSEN. Uitg. W. van Hoeve B.V., Den Haag, Baarn, 1974, 272 pag., formaat 22 × 29 cm. Prijs f 58,50 (Mededeling van het Meijndel-comité, nieuwe serie no. 28).

Het was een uitstekende gedachte om ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Haagse Duinwaterleiding dit boek uit te geven, een jubileumboek waarmede deze Waterleiding, zoals in de inleiding staat: „eer heeft willen bewijzen aan al die onderzoekers die in de afgelopen halve eeuw in de Meijndelse duinen werkzaam waren of dit nog zijn”. Men is daarin naar mijn mening bijzonder goed geslaagd. Het is geen boek geworden over de techniek van het bedrijf doch een boek dat een serie artikelen bevat die merendeels handelen over het in de laatste 50 jaar in het gebied van Meijndel gedane veldbiologische werk. Een boek dat bovendien rijk is geïllustreerd met prachtige kleuren- en zwartwit foto's, waarbij vooral die van de aan het Rijksherbarium werkzame Ruth van Crevel en die van de heer E. Wanders van het Leidse Zoölogische Laboratorium alle bewondering verdienen. Waarmee niet gezegd is dat ook de overige foto's en tekeningen niet van uitstekende kwaliteit zijn.

Voor de in floristiek en vegetatiekunde geïnteresseerde lezers van *Gorteria* zijn natuurlijk allereerst de artikelen van botanische aard, die dit Meijndel-boek bevat, van belang. Behalve enige zeer lezenswaardige bijdragen van algemene aard over „Leven in het duin” en „Vijftig jaar onderzoek in Meijndel” beide van de hand van Prof. Dr. K. Bakker, verder over de vraag „Hoe de duinen zijn ontstaan” door Dr. W. H. Zagwijn, over „De levensloop van een regendruppel” door Ir. J. C. van Winkelen en „Het kleine weer” door Drs. D. Ch. Brandt, bevat het de volgende bijdragen die betrekking hebben op de flora van het gebied. „Planten van het duin” en „Samenlevingen van planten in het duin”, beide door Dr. Ir. J. H. A. Boerboom en Prof. Dr. V. Westhoff. Voorts schreef Dr. C. Bas over de paddestoelen van het duingebied onder de titel: „Kleurrijke vruchten van onzichtbare planten” en Dr. J. Wilcke over „Bloemen en insecten”.

Op deze artikelen volgen er diverse van zoölogische aard. Ik geef hier in het kort een opsomming van deze eveneens zeer lezenswaardige bijdragen; zij gaan over zebrarupsen en Jacobskruid, over stippelmotten, gallen, vogels, hollenbroeders, mieren, spinnen, spitsmuizen, pissebedden, een zeer gevarieerd geheel dus. Ik hoop nu maar dat de auteurs van deze stukken het mij niet al te kwalijk zullen nemen dat ik in dit per slot van rekening toch botanische tijdschrift hun namen achterwege laat. Op de zoölogische bijdragen volgen ten slotte nog enige artikelen o.a. over ontginningen in de duinen, de geschiedenis van de waterwinning, de infiltratie, de kwaliteit van het duinwater en de recreatie. Een respectabele lijst van publicaties over Meijndel, een opsomming der medewerkers, met hun portret en een register besluiten het boek.

Door allerlei omstandigheden wordt dit Meijndel-boek pas thans hier besproken, terwijl het intussen al uitverkocht is! Gelukkig zal, naar ik hoorde, een tweede druk het licht zien. Degenen, die de eerste druk nog niet bezitten, raad ik van harte aan zich deze tweede druk aan te schaffen. Ieder die belang stelt in flora en fauna van de duinen moet dit boek in zijn boekenkast hebben staan.

v. O.